ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1975

Vyhlásené: 30.12.1975 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

**167**

# VYHLÁŠKA
**Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky**

z 19. decembra 1975,

**ktorou sa upravujú podrobnosti o postupe pri posudzovaní archívnych dokumentov ako kultúrnych pamiatok a spôsob zabezpečovania zvýšenej ochrany archívnych dokumentov ako kultúrnych pamiatok a národných kultúrnych pamiatok**

Ministerstvo vnútra Slovenskej socialistickej republiky ustanovuje po dohode s Ministerstvom kultúry Slovenskej socialistickej republiky podľa § 33 ods. 1 písm. b) a ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 149/1975 Zb. o archívnictve (ďalej len „zákon“):

## PRVÁ ČASŤ
## POSTUP PRI POSUDZOVANÍ ARCHÍVNYCH DOKUMENTOV AKO KULTÚRNYCH PAMIATOK

### § 1
### Hľadiská posudzovania

(1) Pri posudzovaní, či archívny dokument (ďalej len „dokument“) je kultúrnou pamiatkou podľa zákona, sa prihliada najmä na obsahovú hodnotu dokumentu, na jeho formu, na význam jeho pôvodcu, na dobu a miesto jeho vzniku, ďalej na význam dokumentu pre všeobecné, národné alebo regionálne dejiny, na jeho význam pre dejiny vedy, techniky, hospodárstva a kultúry, na jeho jedinečnosť a pôvodnosť alebo na inú dôležitú vlastnosť, pre ktorú má mimoriadny význam pre kultúru spoločnosti (§ 3 ods. 1 a 2 zákona).

(2) Kultúrnymi pamiatkami môžu byť jednotlivé dokumenty, ich súbory (archívne fondy, archívne zbierky) alebo ich ucelené časti, aj keď niektoré dokumenty v týchto súboroch samy osebe nie sú kultúrnymi pamiatkami.

### Podávanie návrhov

### § 2

(1) Návrhy na posúdenie, či dokument je kultúrnou pamiatkou (ďalej len „návrhy“), podávajú Ministerstvu vnútra Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) archívy, v ktorých sú takéto dokumenty uschované (§ 3 ods. 3 zákona), pokiaľ ďalej nie je ustanovené inak.

(2) Podnikové archívy zriadené v organizáciách riadených národnými výbormi (§ 25 ods. 2 zákona) pôsobiacimi na území hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy a na území mesta Košíc podávajú návrhy prostredníctvom archívov týchto miest. Ostatné podnikové archívy a štátne okresné archívy podávajú návrhy prostredníctvom príslušného štátneho oblastného archívu.

(3) Návrhy týkajúce sa dokumentov uschovaných v archívoch uvedených v § 27 a 28 zákona podávajú príslušné orgány alebo organizácie spôsobom dohodnutým s ministerstvom vnútra.

**§ 3**

(1) Návrhy týkajúce sa dokumentov, ktoré nie sú uschované v archívoch, podávajú ministerstvu vnútra štátne oblastné archívy, v územnom obvode ktorých sa dokument nachádza, a Archív hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy.

(2) Návrhy týkajúce sa dokumentov uložených v organizáciách a zariadeniach Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky[1]) (ďalej len „ministerstvo kultúry“) podávajú archívy uvedené v odseku 1 s odborným stanoviskom týchto organizácií a zariadení.

**§ 4**
**Konanie o návrhoch**

(1) Ministerstvo vnútra alebo ním poverený štátny archív (§ 3 ods. 3 zákona) si v zložitejších prípadoch pred rozhodnutím o návrhu vyžiada stanovisko vedeckých inštitúcií; ak ide o dokumenty uložené v organizáciách a zariadeniach ministerstva kultúry, vyžiada si vždy aj stanovisko tohto ministerstva.

(2) O rozhodnutí, či dokument je kultúrnou pamiatkou, upovedomí ministerstvo vnútra alebo ním poverený štátny archív čo najskôr archív, v ktorom je dokument uschovaný, ďalej archív, prostredníctvom ktorého bol návrh podaný, a ak ide o dokument, ktorý nie je uschovaný v archíve, toho, kto je s dokumentom oprávnený nakladať.

**DRUHÁ ČASŤ**
**ZVÝŠENÁ OCHRANA DOKUMENTOV AKO KULTÚRNYCH PAMIATOK A AKO NÁRODNÝCH KULTÚRNYCH PAMIATOK**

**§ 5**
**Vyhotovovanie reprodukcií**

(1) Na zabezpečenie fyzickej podoby dokumentov, ktoré sú kultúrnymi pamiatkami alebo boli vyhlásené za národné kultúrne pamiatky, vyhotovia archívy, v ktorých sú tieto dokumenty uschované, reprodukcie týchto dokumentov.

(2) Archívy vyhotovia reprodukcie dokumentov ihneď po rozhodnutí, že dokument je kultúrnou pamiatkou, alebo po vyhlásení dokumentu za národnú kultúrnu pamiatku; ak ide o dokument vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku, vyhotovia podľa pokynov ministerstva vnútra osobitnú reprodukciu na dokumentačné účely.

**Ochrana dokumentov ako kultúrnych pamiatok**

**§ 6**
**Uschovávanie**

(1) Dokumenty, ktoré sú kultúrnymi pamiatkami (ďalej len „dokumenty - kultúrne pamiatky“) sa ponechávajú v súboroch dokumentov, ktorých sú súčasťou.

(2) Skutočnosť, že dokumenty, ktoré sú uschované v archívoch alebo v organizáciách a zariadeniach ministerstva kultúry, sú kultúrnymi pamiatkami, sa výrazne vyznačí na ochranných obaloch; označia sa tak aj priestory, kde sú takéto dokumenty umiestnené. Tieto priestory sa účinne zabezpečia proti prístupu nepovolaných osôb.

(3) O uschovaní dokumentov - kultúrnych pamiatok sa vedie osobitný plán uschovania.

(4) Kontrola fyzického stavu dokumentov - kultúrnych pamiatok sa vykonáva v lehotách a spôsobom, ktoré určí ministerstvo vnútra; správy o výsledku kontroly sa podávajú ihneď po jej skončení ministerstvu vnútra tým istým spôsobom, ako sa podávajú návrhy na posúdenie, či dokumenty sú kultúrnymi pamiatkami (§ 2 a 3).

(5) Nedostatky zistené vo fyzickom stave dokumentov - kultúrnych pamiatok sa ihneď odstránia a poškodené dokumenty sa prednostne reštaurujú a konzervujú.

(6) Spôsob zvýšenej ochrany dokumentu - kultúrnej pamiatky, ktorý nie je v socialistickom spoločenskom vlastníctve a ktorý nie je uschovaný v archíve, prípadne v organizácii alebo zariadení ministerstva kultúry, odporučí jeho vlastníkovi archív, v ktorom je dokument vedený v evidencii (§ 9 ods. 2 zákona), a to v medziach ustanovení predchádzajúcich odsekov a s prihliadnutím na podmienky jednotlivého prípadu.

### § 7
### Využívanie

(1) Dokumenty - kultúrne pamiatky sa dávajú na nazretie iba v reprodukciách. Originály takýchto dokumentov možno dať na štúdium iba so súhlasom riaditeľa archívu (vedúceho organizácie). Súhlas možno udeliť, ak to povaha študijnej úlohy nevyhnutne vyžaduje.

(2) Originály dokumentov - kultúrnych pamiatok možno zasielať na štúdium do iného archívu iba výnimočne a pri dodržaní osobitnej opatrnosti.

(3) Dokumenty - kultúrne pamiatky možno použiť na území Československej socialistickej republiky na iné účely než na nazretie a štúdium (napr. na výstavu a pod.) iba po predchádzajúcom prerokovaní s ministerstvom vnútra.

### § 8
### Evidencia

(1) Dokumenty - kultúrne pamiatky vedú vo zvláštnej evidencii archívy, v ktorých sú uschované; ak sú uložené v organizáciách alebo zariadeniach ministerstva kultúry, vedú ich vo zvláštnej evidencii tieto organizácie a zariadenia. Zvláštnu evidenciu dokumentov - kultúrnych pamiatok, ktoré nie sú uschované v archívoch, vedú tie archívy, ktoré určí ministerstvo vnútra, prípadne ju vedie ministerstvo vnútra samo. Zvláštna evidencia všetkých dokumentov - kultúrnych pamiatok je súčasťou ústrednej evidencie dokumentov, ktorú vedie ministerstvo vnútra.

(2) Zvláštna evidencia dokumentov - kultúrnych pamiatok spočíva vo vyznačení znakov charakterizujúcich ich hodnotu ako kultúrnych pamiatok tak na evidenčnom liste, ako aj na osobitných záznamoch, ktoré sa ukladajú oddelene.

## Ochrana dokumentov vyhlásených za národné kultúrne pamiatky

### § 9
### Uschovávanie

(1) Dokumenty vyhlásené za národné kultúrne pamiatky sa uschovávajú na zvlášť bezpečnom mieste; ak sú súčasťou súboru a ak nemožno takto zabezpečiť celý súbor, treba ich zo súboru vyňať. Ustanovenia § 6 ods. 2, 3 a 6 platia obdobne.

(2) O dokumenty vyhlásené za národné kultúrne pamiatky sa môžu starať iba pracovníci, ktorých na to určí riaditeľ archívu (vedúci organizácie alebo zariadenia), v ktorom sú tieto dokumenty uschované.

(3) Konzervačné a reštauračné zásahy na dokumentoch vyhlásených za národné kultúrne pamiatky možno uskutočniť iba so súhlasom ministerstva vnútra a spôsobom, ktorý toto ministerstvo zároveň určí. Ak ide o takéto dokumenty uložené v organizáciách a zariadeniach ministerstva kultúry, uskutočňujú sa konzervačné a reštauračné zásahy na nich po dohode s týmto ministerstvom, pričom sa zároveň určí aj spôsob týchto zásahov.

(4) Správy o fyzickom stave dokumentov vyhlásených za národné kultúrne pamiatky sa podávajú ministerstvu vnútra pravidelne raz do roka. Ak sú tieto dokumenty ohrozené, podá sa správa ihneď. Zistené nedostatky sa bezodkladne odstránia.

**§ 10**
**Využívanie**

(1) Dokumenty vyhlásené za národné kultúrne pamiatky sa dávajú na nazretie iba v reprodukciách. Originály takýchto dokumentov možno dať na štúdium iba v miestnostiach, kde sú uschované, a iba so súhlasom ministerstva vnútra. Súhlas možno udeliť iba vo zvlášť odôvodnených prípadoch.

(2) Dokumenty vyhlásené za národné kultúrne pamiatky možno na území Československej socialistickej republiky vystavovať, iba ak sa riadne zabezpečia, a iba so súhlasom ministerstva vnútra a podľa ním určených podmienok.

(3) Ministerstvo vnútra v spolupráci so zúčastnenými orgánmi a organizáciami zabezpečuje propagáciu a popularizáciu dokumentov vyhlásených za národné kultúrne pamiatky a zverejňovanie výsledkov ich vedeckého alebo iného hodnotenia.

**§ 11**
**Evidencia**

(1) Dokumenty vyhlásené za národné kultúrne pamiatky sa v záujme ich zvýšenej ochrany zapisujú do osobitného zoznamu, ktorý vedie ministerstvo vnútra.

(2) Osobitný zoznam dokumentov vyhlásených za národné kultúrne pamiatky obsahuje základné charakteristické znaky týchto dokumentov a údaje o tom, kedy ich vláda Slovenskej socialistickej republiky vyhlásila za národnú kultúrnu pamiatku a kde sú uschované.

(3) Ministerstvo vnútra vedie okrem osobitného zoznamu aj príslušnú dokumentáciu dokumentov vyhlásených za národné kultúrne pamiatky.

**Účinnosť**

**§ 12**

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1976.

**Minister:**

**Ing. Lazar v. r.**

l) § 29 zákona SNR č. 149/1975 Zb. o archívnictve.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.